

Köpt fr. Nord. ant. bokh. 8/1038. Fiek 101-

IV 61

Rapsel

[Gedite Forsman]

Poffen och hans hustru.

En historie berättad af

Lina.

Helsingfors,

Tidnings- & Tryckeri-aktiebolagets tryckeri,
1885.

härmed uttrycker sig hans önskan att få se till sin hustru, och förmanar honom att gå till hennes säng och sitta vid hennes sida, men om hon inte kommer till honom, så skall han gå till hennes säng och sitta vid hennes sida, och om hon inte kommer till honom, så skall han gå till hennes säng och sitta vid hennes sida.

Tungt och bödsligt brusade höststormarne kring den lilla lotsstugan långt ute i skären. Den låg på en kal udde och rundt omkring såg man endast watten samt några små klippiga holmar här och där. Det war altför långt ute, för att björkar och andra löfträn skulle funnit någon trefnad, endast glesta tallar och någon krogig albuske syntes till på stränderna. Det war sålunda icke någon wacker plats, som lotsstugan hade, men när det stora hafwet stundom under sommaren låg i spegelblankt och ett stolt skepp med sina hwhita segel långsamt gled fram på den lugna ytan, war äfwen här mycket wacker. Då stormen åter for fram öfwer wågorna och jagade upp skum, så att det rök under skäfwen, tyckte Ewert Eriksjon, lotsen, att det war rikligt roligt att taga ett nappatag med den. Han war en modig och wacker karl, med tjockt mörkt hår och stora swarta ögon: „swarta som mattnet en höstnatt“ sade folket. Men hur kunde de wara annat, då han hade intet att se på mer än den stormiga sjön, ty stugan låg knapt ett stenfast från stranden och gafwelfönstret wette dit ut. Att landsidan war där icke häller mycket att se, en hög bärgbrant och nedanför den en liten gångstig, som förde till en annan liten stuga ännu lägre och torstigare än lotskojan. Bräcklig och gammal war den, som bodde där, en fattig sjömans-enka, hvars enda son i sin tur plöjde hafwet.

Äfwen lotsen war ensam, ty hans gamla föräldrar hade redan i några år warit döda och han hade icke gift sig, till stor undran för folket i byarne uppåt landet. De tyckte, att „Ewert lotsen“, som han kallades, war en underlig man, men nog kunde man lita på honom alltid och en trofast vän i nödens tid war han också; det war bara hans stora swarta ögon, som berättade, att det icke wore roligt hafwa honom till fiende.

Hans arbete förutom lotsandet war att fiska och det gjorde han ifrigt, ifynnerhet war och höst, då han hade en gosse, från

närmaste by till sin hjälp. Under vintern och sommartiden knöt han nät och tillvärfade allehanda fiskredskap, men om jordbruk brydde han sig ej. De små åkerlapparne, som hans far i yngre år haft upp mellan stenarne, lågo nu alldeles oanvändade. Ewert Eriksjon tog hållre om hösten sin lätta slup och seglade inåt, tills han nådde de förmögna bondgårdarne, hvilkas bördiga fält frodades ända ned till stränderna. Där tillbytte han sig mot penningar eller saltad strömming, hvad han kunde behöfva i säd och potatis. År efter år kom och for han så och folket kände honom alla så väl, sliorna tykte också, att han var en bra ståtlig karl, men han såg inte åt dem engång och syntes aldrig fara i giftastankar. En enda fans det ändå, som wiste, hur det såg ut i lotsens innersta hjärtkammar och denna enda var Gullranda husbondens yngsta dotter Klara, en wacker sexton års flicka, med hår så brunt som lungen i skogen och ögon klara som himmelen en sommar dag. Hon tänkte på honom så mången stund och aldrig war hon gladare än när hon såg Ewert Eriksjons båt lägga till wid strandbryggan. För ingen människa talade hon ändå om sina tankar, utan gömde dem så tyst, tills den dagen då lotsen skulle säga ut, hvad som låg honom på hjärtat, ty det wiste hon att han skulle göra.

Det war en solig wårdag, han kom igen med förlig wind i slupens hwita segel och den gången hade han ett owanligt ärende; han gick raka vägen till Gullranda husbonden själf och begärde af honom den wackra Klara till hustru.

Fadern stod såsom slagen af blixten öfwer en sådan djärfhet och wille knapt rätt förstå, hvad lotsen sade, men, då denne för andra gången upprepade sin begäran, tillade han hotande: „Om inte husbonden ger mig den, som jag will hafwa, till hustru, så seglar jag omfull på hemvägen och det blir er skuld“. Bonden blef skrämd, ty han war en fredlig man och wille ingalunda hafwa en medmänniskas död på sitt samwete och det wiste han, att hvad lotsen engång lofwat, det skulle han också hålla. Således beslöth han sig då med det samma och gaf honom flickan i Gubs namn. Det war så med Ewert Eriksjon, att hvad han riktigt på allwar wille, det fick han alltid; han war så mäktwä-

digt stark i den vägen att ingen kunde motstå honom, menade Gullranda husbonden, när han senare talade om denna händelse.

Mot Klara ensam wistade lotsen sig dock aldrig sträng eller hård och det war för henne en barnslig glädje att se, huru gärna han tyktes ge efter för hennes önskingar, men som hon war en förståndig flicka, tänkte Klara också, att det nog kunde wara framdeles till nytta, om hon hade makt öfwer honom, fast hon aldrig lät honom märka det.

Midj sommartiden skulle bröllopet stå och en fagrare brud än Klara på Gullranda fans icke på milswida trakter. Wackorna förut såg man altsom oftast lotsens slup wid bryggan och aldrig hade man sett Ewert Eriksjon så glad och pratsam som när han stod lutad mot wästtolen, där Klaras slitiga händer slog in tråd efter tråd till brudstyret.

Tidigt på bröllopsdagens morgon skyndade lotsen ned till sin båt, som han kwällen förut klädt med hägg- och björkknistar, från masttoppen ända ned till relingen. En brotig slagga sladdrade öfwer seglet och på afterstäfwen lästes namnet „Klara“ i stora swarta bokstäfwer; det war numera båtens namn. Några raske årtag förde honom ut från stranden, sedan fylde vinden de nytwättade seglen och på blanta sommarwågor for den lycklige brudgummen att hämta sin unga brud. Stolt som en kung satt han där wid styret i sina blåa kläder och blank hatt på hufwudet, nog dugde han att se på för bygdens flickor. Då han kom fram till Gullranda, kommo wänner och befanta honom till mötes ända ned till stranden; uppe wid gården war allting klädt med björklöf och unga björkar och stora knippor med gredelina syrenblommor hängde öfwer dörrar och fönster. Klara satt emellertid färdigklädd i farsstufkammar, hon hade swart klädning med rödt sidenbälte, som hängde i långa ändar ned till fällen; på hufwudet bar hon en myrtenkrona och en stor blomsterkrans, desutom en fin spetsflöja, som brudsätan wadert fäst med två förgyllda nålar. Fästmannens gifwa, den tjocka guldfedjan, war lindad flere hwarf om halsen, en röd ros wid

bröfket och hwita handskar fulländade brudskruden, i hwilken Klara war så „wacker som en dag“ sade alla.

Det war ett präktigt bröllop med mat och dryck af alla slag, två dagar å rad dansades det och raskest bland alla swängde lotfen om med sin wackra brud. På tredje dagen tog man slutligen afsked; brudswennerna hade brudgummen owetande, åter klädt slupen med blommor och blad, så att den nästan såg ut som en löffal och stora syrenkwistar hängde ända ned i wattnet från årtullarne och styret. Nu kom det granna brudföljet ned till stranden. I spetsen gingo spelmännen och gnedo på fiolerna en hurtig marsch, sedan följde lotfen och ungmor hand i hand, och efter dem slägt och wänner både män och kvinnor.

Klara hade i dag en röd kattunsklädning med hwitt förkläde och hwit muslinsduf på hufwidet, hon såg ut som en nyutflagen äppleblomma och när hon satte sin fot på båttoften, skallade ett högt „hurra“ från de unga karlarna i fällskapet. De tykte alla att Swert Eriksson nu for bort med den wackraste flicka de wiste. Lotfen swängde sin blanka hatt till afsked, „farwäl, farwäl,“ ropades det både från stranden och slupen, sedan gungade denna bort med sin dyrbara last två lyckliga unga människor.

Winden war god och framåt gick det så att wattnet brusede mot kölén och nu först war lotfen riktigt lycklig, ty han satt wid styret i sin egen goda båt, med Klara wid sin sida; han småstrattade och såg på henne och hon log mot honom tillbaka, fastän några tårar skymde hennes klara blick.

Den lilla lotsstugan ute i skären blef ett paradiset för dessa två, som woro så nöjda tillsammans, endast någon gång under sommaren foro de hem till Gullranda på en dag eller par, elses lämnade lotfen stugan blott för att sköta sitt yrke. Då satt Klara ensam hemma, slitigt svislande wid spinnrocken och troget spjånande ut mot sjön för att se efter slupens hwita segel; men wid fisket följde hon alltid sin man och tog raskest uti, fast hon såg klen ut. Så gingo de wackra somrardagarne förbi och hösten

Började småningom närma sig, men ännu kunde sjön mången dag ligga lugn och blank som en spegel.

Oftare än under sommaren måste nu lotfen ut till sjös och när han war borta, kunde Klara ibland känna sig en smula öfvergifwen, hon som varit wan wid det rörliga lifwet på Gullranda. Stundom tog hon då sin sticlump i handen och gick utmed den lilla gångstigen under bärget till den andra stugan, för att få prata bort någon timme med den wänliga gamla enkan. Holmskan war så språksam och glad, ehuru hon satt där ensam och fattig år efter år i den bräckliga koján, men hon hade lärt „att låta sig nöja“ med Guds råd och wilja och därför war hon alltid nöjd och tålig. Det käraste, hon hade att tala om, war sonen, som war en sådan stolt och wacker gosse; ibland kom det också bref från honom, som Klara måste läsa om och om igen för gumman och då han någongång kom hem på några wendor, war den gamla glad som ett barn. „Klas gossen min, war ju bara på trettonde året, när han först for hemifrån“, brukade hon säga, „han war alltid så snäll wid boken och bra på allt wis och nu är han hela tjugutwa år och en så duglig sjöman, sade gamla kaptén i Browiken.“

Klara hörde med deltagande på det som gumman berättade, men aldrig kunde hon förstå, huru någon människa stod ut med att lefwa åratat, skild ifrån den man höll kärast i världen; när hon så sttit en timme eller par hos den gamla, på kistan under fönstret, tog Klara farwäl och wandrade hemåt igen. Där hade hon likwäl ej stort att göra, bara att taga ihop näten, föra in sina två får och ge litet mat åt katten, som alltid låg på stenen framför stugdörren och wäntade på henne; den war som ett fällskap i ensamheten, tykte hon och när hon om kwälvarne satte sig på backsluttningen för att se utåt sjön så länge det fans en skymt af dager, brukade grållen hoppa upp i hennes famn.

Mången gång dröjde lotfen två eller tre dagar borta, en lång tid för den som satt allena och wäntade och när blåsten då under de mörkande nätterna tjutande hwen förbi den ensliga stugan, for en rysning igenom hennes kropp och med tårar i ögonen bad hon Gud för sin man, sig själf och alla människor; det gaf henne alltid lugn och trygghet åter. Småningom wandte hon

fig likväl wid detta ensamma lif och sedan kom det åter tider, när lotsen alltid war hemma och då glömde Klara alla de stunder hon känt sig sorgjen och orolig.

Det war en owanligt wacker dag i början af oktober, solen sken på de gula löfwen och himmelen war blå som om sommaren. Lotsen hade nu i flere weckor varit hemma och redan slagit upp sin nätbindning i wäntan på wintern, men denna dag skulle åter föra honom bort från den lugna stugan, den warma brasan i spiselrn och hans slitiga unga hustru, som war honom så innerligen kär. Frampå eftermiddagen syntes en liten skeppsjulle styra kofan mot stranden nedanförlotsstugan; den roddes af trenne sjömän och när de nått land hoppade en af dem ur båten och kom med raska steg uppåt backen. Han tyktes wara en ung karl, lång och pryblig i blå kawaj med sydwäst på hufvudet och blickade frimodigt omkring sig.

Lotsen såg ut genom fönstret, men knapt hade han sett ett ögonblick på mannen, innan han utropade: „Så att Klas Holmen nu är hemma igen, nu skall wäl mor hans, så stora ögon“. „Det tänker jag med“, sade Klara, som stigit upp från sprimrocken för att öfwen betrakta den främmande. Snart hade den unga mannen emellertid hunnit fram till stugan och trädde hurtigt in genom dörren: „Goddag granne“, hälsade han gladt, „hur står det till, ah bra kan jag tänka efter du har knipit dig en sådan wacker tös, morjens madam“.

Han war så lustig och frispråkig, att Klara inte kunde låta bli att skratta, då hon hälsade på honom, men lotsen såg med ens ut som ett svart åskmoln och wände sig buttert mot fönstret. Klas Holmen, den glade sjömannen tyktes dock ej märka något sådant, utan fortfor att prata på sitt frimodiga sätt; bland annat berättade han öfwen, att han nu fått tillåtelse att hälsa på sin gamla mor, medan fartyget, som han reste med, lastade wid en såg i grannskapet. Karlarne där nere i båten, wille nu ha lotsen med till ett annat skepp, som också låg förtöjdt bakom närmaste udde, han hade bara påstjat på att slippa i land med

dem. Sedan Klas juttit en stund och pratat, tog han farväl och begaf sig, hwijslande en munter sjömanswisa, på wäg till sin gamla mors stuga. Lotsen åter drog på sig sin regnrock och beredde sig för den långa sjöfärden, men glad såg han inte ut, det hade ingen kunnat påstå. Klara kände sig så ängslig till mods, hon nästan grät, när mannen skulle bort igen och menade, att de sista weckorna varit så fridfulla och goda; lotsen blef då glad igen, bad henne torka sina tårar och lofwade komma snart igen.

Han höll också sitt löfte. Tiden under hans bortawara nu hade dock icke varit hälften så lång som eljes, berättade Klara, när han kom hem. Klas Holmen hade bjudit henne till grannstugan, där de haft både win och kaffe och han war en riktigt glad gosse, som kunde berätta många lustiga och märkwärdiga historier.

„Tro inte för mycket på hans prat“, swarade lotsen kort, när hon talade härom och frön den dagen blef han lifsom en snula sträfware mot henne än förr.

Klara kände det likväl icke, ty hon war alltid glad, bara hennes man war hemma, desutom war där numera icke ödsligt sedan Klas hemkommit, tyckte hon; han kom ofta ned till dem och pratade litet „sko“, som han sade, med lotsen och hans unga, wackra hustru. Ja han kom altför ofta, tyckte Ewert Eriks-son, som ej kunde lida, att någon såg litet blidare på hans Klara; dagligen tänkte han därpå och blef allt bittrare i sitt sinne, men den unge sjömannens resdag war ännu inte kommen.

En dag hade Ewert varit upp till närmaste by i något ärende och kom tillbaka gladare till mods än på länge; när han då närmade sig stugan, hörde han plötsligt prat och skratt och såg genom granarnas gleja kwistar Klara stå i stugdörren ifrigt samspråkande med Klas Holmen, som stannat midt på gångstigen med sitt metsjö öfwer ayeln. Båda woro mycket glada och tyktes hafwa roligt tillammans, men lotsen bet ihop tänderna af wrede och såg mörkt på dem. Hjärtat låg tungt som en sten i bröstet på honom, ty nu menade han, brydde Klara sig icke mera om honom, utan bara om den flyktige sjömannen, för att han war glad och kunde prata sju stugor fulla med strunt.

Han wiste icke, om han skulle stanna, där han war, eller

genast gå fram; det senare gjorde han likväl, men just som han kom, lyfte Klas på hatten och wandrade nedåt stranden, Klara däremot kom gladt hälsande ut till vägen. Han såg knapt på henne och hälsade kort, annat kunde han ej göra, fast han wiste huru förundrad och bekymrad Klara skulle vara.

„Klas Holmen har en swår fiende“, sade Klara några dagar därefter.

„Har han?“ frågade lotsen och for hästigt upp.

„Ja så är det“, svarade hon, „det har kommit en annan sjöman hem till byn, som sista söndags skröt och talade osanningar uppe hos nämdemans, så det war en skam att höra på. Klas steg då fram och tog modet af honom en smula, men så fick han sig också en owän för det taget och jag har warnat honom“.

„Du är fasligt mån om Klas“, sade lotsen hånfullt.

„Jnte alls mer än om dig“ svarade hon skrattande och tog hans ord som ett skämt, men lotsen hade nog menat allwar. Tiden för sjömannens wistelse på landbacken skulle emellertid snart vara slut och när han engång war borta, wille lotsen tala öppet med Klara; hon war ändå bara barnet och skulle nog låta säga sig, då skulle alt blifwa godt igen, tänkte han. Han war nu äfwen själf mycket hemma och Klas mest i byn, det war också en tröst.

November månad war kall och kulen såsom oftast är fallet; i en del wifar låg redan en tunn iskorpa, men kring lotsens stuga gick sjön ännu öppen. Det war många tankar, som hwirflade om i Ewert Erikssons hufwud dessa wedor och en af de tyngsta war den, att Klas Holmens fartyg kunde blifwa infruset wid sägen och sjömannen sålunda twungen att stanna hemma hela den långa wintern öfwer.

Klara såg wäl, att hennes man war betryckt, men som hon ingen orsak wiste, tänkte hon: „Det går wäl öfwer igen, blott man låter honom vara i fred“. Flitig war hon som ett bi, och alltid nöjd. Så satt hon äfwen sjungande wid sin rock en

kall november eftermiddag; det war ganfka mörkt redan, men en ljus strimma mellan molnen tydde på, att månen snart skulle gå upp. Gändelseris föll hennes blick genom fönstret ut på den gråa sjön nedanföör och hon warjeblef då, att en båt lade till wid stranden. Mannen war uppe i byn för att köpa råg, det war illa nog, ty han fick wist nu bud om att fara ut och lotsa, trodde Klara. Hon hade också rätt, menade karlarne, som trädde in; det war just det fartyget, där Klas hade plats, som skulle lotjas ut från skärgården, men, då de hörde att lotsen gått uppåt landet, sade de sig ännu gå honom till mötes ett stycke.

Klara satt helt tyst och allwarfam, sedan männen skyndat bort, hon hade ej mer lust att sjunga, nu sedan hon wiste, att mannen igen måste lämna henne på flere dagar för att fara ut på den stormiga sjön, Klas skulle ju också resa, så war där en borta, som stundom haft ett gladt ord för henne.

I stugan war det nu full skymning, men ute lyfte månen klart; Klara tände eld i spjeln, att mannen skulle hafwa warmt, när han kom hem, sedan stod hon där och makade om wedstickerorna, då brådskande steg hördes där ute och någon hästigt rykte upp dörren.

Först trodde hon det war lotsen, som kom, men sedan såg hon, att det war Klas Holmen, som blef och darrande stod framför henne. „I Guds namn, hwad har hänt kära Klas?“ frågade hon försträckt, „du är så blek som ett lik“.

„Jag är också dödens man, om du icke hjälper mig Klara“, svarade sjömannen ångestfullt, „jag skall tala om för dig det, som skedde just för en liten stund sedan. Minnes du Silfwer, den där matrosen, som förde bud uppe i byn och som jag kuggade?“

„Ja jag mins nog, han blef wist din owän då Klas?“

„Ja det blef han och en stygg karl är han; flere gånger har jag sett, hur han lurat på mig, men i kwäll tänkte han nog taga mitt lif, för han låg i bathåll för mig nära vägen med pistolen i hand. Just som jag kom förbi, for en kula tätt wid örat på mig, men träffade ej; Silfwer kom då fram och skulle skjuta engång till mot halsen, då fick jag fast i hans hand och wred pistolen ur den“.

„Det war rysligt“, sade Klara och knäpte ihop sina händer.

„Ja, men ännu har jag inte berättat det värsta“, svarade Klas med barrande läppar, „ser du Klara, just då jag fick pistolen ur hans hand, smälde skottet af rakt mot Silfwer själf och där låg han som en sten bredwid enrisbusken“.

„Gud i himmelen“, utropade den stackars Klara och mera föll än satte sig på bänken wid spiselstol, „hvad står nu att göra?“

„Intet mer än att jag, så fort ske kan, lagar mig ut till skeppet, som ligger segelfärdigt bakom udden“, svarade sjömannen. „Ingen har sett mig i dag tillsammans med Silfwer och är jag i god tid ombord, så är allt godt och väl“.

Klara berättade nu om karlarne, som gått uppåt byn för att söka lotsen och bad honom vänta på dem, men det wille Klas inte göra.

„De kunna dröja där ända tills i morgon“, menade han „och stannar jag här, skall du få se de komma öfwer mig för Silfwers skull, därför att alla wiste, att wi woro owänner. Men wid den högste Guden, jag är ej skyldig till den uslingens död och har inte lust att för hans skull komma fast; du måste ro mig öfwer till fartyget Klara, det är ju wackert mänsken och du är ej rädd af dig. För mor skall du tala om alltsammans sedan, nu springer jag bara hem och tar mitt lilla skrin och säger farväl med det samma; mor wet nog af, att jag skall bort i kväll“.

Klara såg betänksam ut: „Kan du inte vänta på karlarne och Ewert“, sade hon åter; „om jag nu rör dig dit öfwer, så kunna de komma, medan jag är borta och det wore riktigt illa det“.

„De få nog söka lotsen“, svarade Klas, „jag råfde honom i middags och han sade, att han ämnade sig ända upp till stormossen efter widewistlar, som skulle behöfwas till något nät, eller hvad det war. Fartyget ligger inte långt, om du har något hjärta för en medmänniskas nöd, så ro mig öfwer för Guds barmhertighets skull“.

„Må ske då“, sade Klara, „om du skyndar dig, så hinner jag kanske tillbaka, förrän Ewert kommer“.

Den unge sjömannen hastade bort, under tiden påtog

Klara en warm tröja och knöt en röd ylleduk om hufswudet. Efter några minuter war Klas tillbaka med ett litet skrin under armen och båda två gingo ned till stranden. Det war ett mycket wackert mänsken och fjön låg spegellugn; bakom udden syntes tydligt masterna af det stora skeppet, det kunde knapt räcka mer än tjugo minuter att ro dit ut och tillbaka igen, tänkte Klara, när de satte sig i en liten lätt ekstök och lade ut från land.

Snart woro de långt borta, men uppe wid stugan syntes i det samma en lång, mörklädd karl, det war lotsen. Han hade utan att råfa någon af de utfända matroserna, wandrat hemåt och kommit förbi fönstret just innan Klara och Klas Holmen begäfwro sig bort; det war ljus inne i stugan genom elden, som brann i spiselstol, så att han tydligt kunde se, hur de stodo där och språkade ifrigt med hwarandra. Han blef då nästan såsom tofig af svartsjuka, vred sina händer och bet ihop tänderna så att det knakade i dem; utan att röra sig blef han stående på samma ställe, men när de kommo ut för att gå till stranden, gick han bort i skuggan så att ingendera märkte honom. Först då båten war ute från land, gick han såsom nämdt fram och öppnade stugdörren, men det war med dödsångest i hjärtat; ty i sin blinda oro trodde han nu bara att Klara farit bort med Klas Holmen för alltid. Inte en minut tänkte han på, huru otrolig en sådan tanke war, utan där stod han och såg på elden och slog sig för pannan, som om han ej wetat till sig.

I det samma kommo emellertid matroserna och woro glada att äntligen träffa på lotsen. Ingen tid war att förlora. Ewert Griksjon hann därför blott släcka elden, taga på sig sina reskläder och följa med de två främmande. Stugdörren låste han noga fast, men tog ej nyckeln med sig, utan stack den bakom dörrtröskeln såsom de alltid brukade, då huset war tomt.

Ut till det för ankar liggande fartyget, kunde man komma på twänne olika wägar, antingen genom ett smalt och grundt sund, eller öfwer den öppna fjärden förbi udden. Matroserna med sin djupgående kölbåt, wägade sig icke in i sundet, utan höllo upp mot udden; Klara åter, som hade blott en liten ekstök, tog den kortare vägen genom sundet och sålunda kom det sig,

att de två båtarna icke möttes. Lugn och nöjd, sedan hon sett Klas väl ombord på skeppet och tagit emot hans tackfägelse för barmhertighetsmärket, rodde Klara tillbaka; men hvem kan måla hennes ängslan, när hon fann dörren stängd och elden släckt och, däraf märkte att lotsjen under hennes frånvara kommit och rest bort äfwen.

Nu förebrädde hon sig bittert, att hon rott ut till skeppet, ty hennes man war alltid wan, att hon war hemma och tog afsked af honom; det war swårt, att de nu skildes på detta sätt, man kunde ju aldrig weta, om man råfades igen och så kunde Ewert tro, att hon sprang i byarne och roade sig utan att säga till åt honom.

Allt detta och mycket mer tänkte den stadars Klara, där hon satt allena i stugan och under den långa, mörka höstnatten kunde hon icke sofwa af bara oro och ängslan.

Dagen därpå gick hon till Holmens gamla mor och talade om det, som Klas bedt henne säga; äfwen berättade hon, huru ledsamt hon hade det, då hon ej fick råka sin man innan han for. Gunman tröstade henne då på alt wis och litet nöjdare återwände Klara till det ensliga hemmet, där arbetet war hennes enda glädje.

Lotsjen dröjde owanligt länge borta denna gång, så att den unga hustrun redan började blifwa orolig, men en dag, då hon varit för att gifwa fåren deras aftonkost och kom in tillbaka, satt hennes man alldeles som om han aldrig varit borta, på sin wanliga plats wid fönstret.

„Godafton Ewert“, hälsade hon gladt, „Gud ware tack och lof att du nu äntligen är hemma igen“.

„Det lär du bry dig litet om“, swarade han hårdt och såg mörkt på henne.

„Huru så?“ frågade Klara förundrad, „du wet ju huru nöjd jag alltid är, bara du är hemma“.

„Och det skulle jag tro om dig, en hustru, som springer bort från hus och hem med en främmande ung karl“.

„Ewert, hur kan du tala på det sättet“, sade Klara förskräckt, „Klas har nog berättat, huru alt gick till, det wet jag,

det war bara så illa, att jag ej hann tillbaka, innan du reste, men det har jag nu suttit och fört öfwer ända sedan dess“.

„Den som will, må höra på Klas Holmens lögner och dina med, jag är icke den mannen, det må du weta och säger du ett ord till och gör dig oskyldig, så för jag dig på dörren, det må wara natt eller dag“.

Klara blef mycket skräm, ty så ond hade lotsjen ännu aldrig varit; men som hon nu förstod, hvarför han war det och wiste, huru orätt han hade, tröstade hon sig med sitt rena samwete och tänkte, att, om han fick wara litet i ro, skulle hon nog få tillbaka sin gamla makt öfwer honom.

Hon teg därför stilla, började laga till kwallswarden och sysslade som om alt varit som wanligt. „I morgon blir alt bra igen“, tänkte hon om kwallen, men flere dagar gingo om och lotsjen förblef lika mörk och tyst. Det blef Klara slutligen altför swårt och slutligen frågade hon wänligt, om de nu alltid skulle wara så owänner i sitt eget hem, de som woro man och hustru och lofwat inför Gud att älska hwarandra. „Det löftet har jag inte swikit“, sade hon trohjärtadt, „du kan lita på mig Ewert“.

Men nu bröt lotsjens wrede ut i ord, som gjorde Klaras kinder hwitare än snön, som föll därute; alt, som han tänkt och tänkt på i dagar och veckor, kom nu fram och hwad än Klara sade till sitt försvar, stod han fast wid sitt. De måste nu skiljas, sade han till slut, han skulle föra henne tillbaka till Gullranda; om hon wille eller inte, så skulle alla få se att han, Ewert Eriksjon, icke war att leka med.

Han war hård som en sten, hans olyckliga misstanke hade nästan rubbat hans förstånd, ty så får höll han Klara att minsta tanke på, att hon numera icke brydde sig om honom, kom lotsjen, så stark han war, att darra som ett löf i höststormen. Det war nu engång så, att Ewert Eriksjon icke war lik någon annan hvarken i glädje eller i sorg.

Det war tunga veckor, som man och hustru nu genomlefde. Lotsjen talade sällan och äfwen Klara war mest tyst, ty hon hade nu lärt sig, att hennes makt öfwer mannen war slut och att ord tjänade till ingenting.

Hon wiste själf, att hon aldrig gjort honom någon orätt och det war en stor tröst för henne; tiden, tänkte hon, kunde ännu möjligen förändra hans tankar och om så skedde, skulle hon wara den första att räcka honom handen till försoning.

Det hade nu blifwit vinter och en sträng vinter ändå; isen låg redan i december rundtomkring lotsstugan och snön täckte marken i sin hvita svepning. Klara suckade och tyckte att också hennes fröjd här på jorden låg i likfrud. Hon hade aldrig funnat tro, att lifwet i denna världen skulle wara så tungt, som det blifwit för henne.

Lotsen hade ännu icke hållit sitt löfte och fört henne hem till Gullranda, men småningom uppstod i Klaras eget hjärta den tanken att någon läglig dag begifwa sig till föräldrarne och bedja dem tala godt för henne hos mannen. Kanske skulle far, som war en så fredlig och bra karl, kunna ställa allt till rätta, tänkte hon och bad så innerligt wår Herre om hjälp och bistånd.

Tiden hade nu gått så att julhälgen stod för dörren; själfwa julastonen klädde lotsen på sig hälgdagskläder och sade, att han skulle gå upp till byn.

„Du kommer wäl hem på kvällen ändå?“ menade Klara.

„Det lär inte ske“, swarade han buttert.

„Kan du lämna mig ensam på själfwaste julastonen“, sade Klara gråtande, „säg nu ändå hälfst ett vänligt ord innan du går!“

Han war redan wid dörren och skulle just gå, nu wände han sig blott om och såg på henne, men inte ett ord kom öfwer hans läppar.

Det war hårdt tyckte den unga hustrun och grät en stund sakta med förklädet öfwer hufwudet, sedan steg hon upp, lade undan spinnrocken och började städa stugan till hälgen. Då allt war i ordning, stod hon länge och såg ut genom fönstret. Det kom för henne, att hon just i dag skulle begifwa sig hem till Gullranda, efter hon i alla fall war ensam; tidigt följande juldagsmorgon kunde ju far sedan skjuta henne hem igen och tala med Ewert på samma gång.

Det war middagstiden när Klara långsamt wandrade nedför baden till stranden och vidare ut på isen; himmelen war ganfska mulen, men luften blid och från de tunga molnen föll en och annan snöflinga tyft och lätt. Klara war litet omis, hwilken kosa hon borde taga för att komma fortast fram. Hon gick rasht och tänkte hela tiden, huru hon bäst skulle kunna framställa sitt ärende för fadern, så att han icke förargades på lotfen. Sålunda märkte hon ej, huru snön nu föll tätare och tätare; småningom hade den fyllt hvarje spår till wäg och ännu föll den oafbrutet. Slutligen började det äfwen blåsa och då först såg Klara, att hon war ute i riktigt swårt wäder. Nu war det kanske klokast att wända om hem igen, tänkte hon, under hälgen kunde ju wädrret åter blifwa wackrare. Hon försökte gå lika rasht tillbaka som hon gått framåt, men detta war ingen lätt sak, ty hwart hon än gick, syntes endast snö, allt annat war insvept i dimma och mörker. Allt tröttare blefwo hennes steg i de djupa drifworna och slutligen förmädde hon ej wandra vidare, utan satte sig ned och stödde hufwudet mot handen. Jäde tänkte hon på, att hon, om hon dröjde där, skulle begrafwas i snön och i den tilltagande nattköllden förfrysja sina lemmar; hon satt där helt stilla på en stor drifwa och tyckte, att den mörka himmelen plötsligt öppnade sig öfwer henne. Därinne war det märkwärdigt ljust och härligt, hon såg wackra änglar i hvita kläder, som sjöngo ljusliga sånger och så kom hon med ens ihåg, att det war julaston. Tänk hwilken glädje i himmelen, nu kunde hon alldeles tydligt höra änglarnes julhälsning klinga, ända ned till sig:

„Åra ware Gud i höjden, frid på jorden, människorna en god wilja“.

Hon knäpte ihop sina händer och ropade glad: „Åmen, se altjä“. Sedan kände hon sig mycket trött, ögonen föllo ihop och hon somnade djupt och lugnt, där hon satt på drifwan, långt skild från alla människor. Herrrens öga, som ser äfwen i det fördolda, waktade dock öfwer denna ensamman och beredde henne en härlig juldagsmorgon i sitt himmelska rike.

Lotsen hade emellertid flere timmar wankat omkring uppe i byn; han hade också försökt att dränka den sorg, som han så länge burit på, i ett glas med några kamrater. Men som han aldrig varit wän af starka waror, stannade han inte länge bland de andra, utan wände nästan mot sin wilja om till hemmet. Klaras sista ord brände så underligt på hans hjärta, han kunde ju gå hem och wara en smula försonlig ändå på julkwällen.

Det kom plötsligt en sådan oro öfwer honom och han gick som om någon jagat honom framför sig, men när han kom till stugan, såg han med förundran att dörren war låst och att ingen eld brann i spisel. Hos gamla Holmskan war Klara icke, ty där hade också varit mörkt, när han gick förbi och nu föll natten på och snöyran slog mot ansigtet. Svar kunde Klara wara, ja hwar? Han gick in i stugan och såg, hur alt war städat och snygt; alt stod på sin wanliga plats, men Klaras fans icke. Han sprang ut i mörkret, ropade och skrek, men fick intet svar; han stapplade öfwer stubbar och stenar, föll omkull och kom upp på fötterna igen.

Det war en förskräcklig julnatt. Utan rast och ro ströfwade lotsen omkring ända tills det småningom dagades i öster och när morgonen jent omsider kom, fann han Klara tätt wid stranden, men stelfrusen och död.

Solen strålade så klart på juldagen som om den welat säga „Hela världen fröjdas Herran,“ men i lotsens hjärta war det mörkt, såsom den svartaste winternatt. Ingen tår kom i hans öga och intet ljud öfwer hans stela läppar, då han tog den liflösa kroppen, hans egen unga, wadra hustru, och bar den in i stugan.

Han lade den döda på sängen, astog försigtigt hennes röda hufwudduk och började gnida de stelnade lemmarne; det war likwäl ett säfångt arbete, lifwet kom icke tillbaka, men när hon nu låg där så blef och stilla, såg hon så förklarad och lycklig ut, att man tydligen kunde se, att hon kommit till en ewig frid. Lotsen förstod det, han stod länge orörlig och såg på henne och med ens förstod han också, att detta oskyldiga ansigte speglade ett rent, oskuldsfritt hjärta; Klara war oskyldig till alla hans misstankar, hon hade aldrig gjort honom någon orätt, men han

däremot hade, blott för en förflugen tanke, varit grym och hård mot henne, mer än som kunde utfägas.

Ängerns allra bittraste kwal öfwerföll honom nu, så att han kastade sig ned bredwid den döda och wred sig som en mask i stoftet. Så blef han i flere timmar, men sedan reste han sig upp, tog mössan på hufwudet och begaf sig skyndsamt bort. Det syntes nu på honom att han fattat ett beslut och så war det äfwen. Han gick till pastorn i församlingen och berättade utförligt alt som händt och huru det varit mellan honom och Klara hela hösten; till sist yttrade han: „Tror herr pastorn, att jag kan få lida wärldsligt straff, lif för lif, heter det ju och jag är wisst orsaken till hennes död?“

Pastorn såg länge på honom med allwarliga blickar. Slutlade han: „Stäckars wän, jag ser att du nu gärna skulle lida till kroppen för att döfwa själens kwal, men något wärldsligt straff kan du ej få; må Gud i himmelen styrka dig att bära ditt eget samvetes dom, så wisst som Han förlåter för Kristus' skull, en ångrande syndare.

Med hufwudet böjdt mot jorden och lutande som om någon kastat en tung börda på honom, tog lotsen farwäl af pastorn och gick bort såsom en man, som wet att solen inte mer har något sken för honom.

Under de följande åren blef den olycklige Lotsen skydd och hatad af alla människor, emedan folket enwist påstod, att han tagit lifwet af sin hustru. Småningom började man dock att tillika känna medlidande med honom, då man betraktade hans bleka, afmagrade ansigte och det gråhwita håret; han såg ut som en aldrig gubbe och mången tänkte att hans sorg war större och bittrare än någon människa kunde förstå.

Ensam satt Lotsen år efter år i sin ensliga stuga, band sina fisknät och hörde, huru stormen om hösten for hwinande förbi. Så satt han också en mörk nowembernatt, då han genom stormen tyckte sig höra en klagande människoröst. Han lysnade en stund för att bli riktigt säter på sin sak, och skyn-

dade sedan ut; natten war wisserligen djup, men då och då bröt sig ett swagt månsken genom molnen och lotsen såg därwid att en båt sträf Wade och stridde mot vågorna, som wildt rusade upp fring klippgrunden nedanför lotsstugan.

Människor woro i sjönöd, det förstod han genast, de hade ropat på hjälp och fastän han war ensam, wille han dock åstad för att hjälpa dem, om han kunde. Det war ej lätt att i en sådan storm som denna skjuta en båt från land ut i det skummande wattenet, men lotsen war stark som en jätte. Snart satt han wid årorna och rodde rasst, tils han trodde sig wara nära de nödstälde; han hwislade och ropade „hallo“ och någon svarade med ett swagt rop „hjälp“.

„Jag kommer“, ropade lotsen åter, ty han hade nu wid en swag ljusning ofwanifrån sett att den främmande båten blifwit omkullvräkt och att twänne personer höllo sig uppe på kölen. Nu war han dem helt nära och med ett kraftigt ryck lyckades det honom att hålla båten stilla ett ögonblick och på samma gång kasta ut ett rep åt de två karlarne.

Den ene af dem knöt repet om lifwet på sig och lotsens jättestyrka lyckades slutligen draga honom upp i båten; nu skulle han kasta repet till den andre olycklige, men i det samma gled denne med ett hjärtfärande rop ned i wattenet.

Lotsen betänkte sig icke länge, han kastade rock och storstölpar ifrån sig och hoppade öfwer relingen. Som han war god finmare, kom han just lagom för att få fatt i den drunknande, när han första gången kom upp öfwer wattenytan och hållande karlen — som lyckligtwis war liten och klen — under armen, sinnade lotsen mödosamt tillbaka till sin slup, som den andre räddade med swaga armar försökte föra emot honom. Det farligaste ögonblicket war, då den räddade och lotsen skulle arbeta sig in öfwer båtkanten. Gwert Erikssons krafter woro uttömda, hans bröst arbetade häftigt och det war nästan med en sista ansträngning, han lyfte den affwimmade karlen öfwer relingen. Den andre sjömannen, som bistått att få kamraten in i slupen, räckte nu ut handen för att öfwen hjälpa lotsen in, men i det samma kom en wäldig stormil och förde honom långt ut i det skummande wattenet.

„Ro mot land, jag reder mig nog“, ropade han genom mörkret, det war det sista ord, någon människa hörde honom säga. Slupen med sin maktlösa besättning drefs efter flere timmar i land; de hoppades att lotsen wärkligen kunnat rädda sig, men så war ej fallet; sjön hade gett honom en djup graf på sin botten, så att ej ens hans kropp flöt upp på stranden. Folket menade att Gud warit mild, som låtit honom sluta sitt tunga lif; nu hade han ro och hwar och en suckade ett tyft Gud ware hans själ nådig, när de kommo ihåg den döde, men pastorn tänkte på lotsens ord „lif för lif“. Det hade han nu fått ge.

Många år hafwa förgått sedan dess och såsom det händer här i lifwet, hade glömskan också snart bredt sitt täckelse öfwer det förflutna. Nu war det få som mindes den gamla historien om lotsen och hans unga wackra hustru.

